

APARE SAPTAMANAL  
Sub Direcțiunea unui ComitetAbonament 120 lei la sate  
anual 150 „ orașe  
200 „ instituțiiREDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
TIP. „LUMINA” PIATRA-N.

# Curierul

## Nevoia unei schimbări de tactică politică

de Al. Grigorevici

Un profesor german, d-l Walter Hofmann dela Academia de mine din Freiburg vizitând acum la țara noastră a spus că la noi s'ar face prea multă politică și prea puțină treabă. Are în parte dreptate, și în țara sa se face politică, și încă destul de multă, dar o politică rațională și o adevărată politică de partid. Nu înseamnă că la noi ar trebui desființată politica că nu ar fi ea cea ce ar strica, ci este înainte de toate politicianismul, cea mai mică și fațarnică, este această politică de partid cu o orbită cât mai strimptă.

Un partid politic, trebuie să urmărească înainte de toate un ideal social etic. Partidul politic trebuie să fie o forță vie care împinge bas-timentul constituțional al unui stat spre un port ferit de valuri mari, spre binele tuturor cetățenilor acestui stat.

Ne întrebăm: au urmărit partidele noastre politice acest ideal etic general, fără excepție dacă este partid istoric sau nu? Sau, au urmărit numai interesele lor personale, având numai tendința să exploateze statul în mod barbar și diabolic, fără nici un pic de ideal? Cred că s'a întâmplat aceasta din urmă, căci rezultatul este cât se poate de evident. Și atunci n'a mai fost un partid politic, după cum ar cere definiția clasică, ci a fost o clică numai.

Programele partidelor politice toate, absolut toate, sunt cât se poate de bune în teorie și în opoziție. Treaba se schimbă imediat atunci când e vorba de practică. Aici am văzut că partidele politice nu și-au găsit destulă forță să realizeze programul ideal sau mai bine zis n'au vrut să tindă spre scopul ideal al unui partid politic.

Uniunea națională și ea trebuie să fie o ligă, să zicem un adevărat partid politic cu un ideal etic social: Prefacerea națională și socială a societății noastre. Nu programele partidelor politice sunt defectuale, ci oamenii care le formase nu sunt la locul lor și se lasă influențați de acești indivizi, fără nici un crez național, fără nici o valoare etică, pleava sau șnapanii partidelor politice și lacustele țării noastre.

Iată propaganda pe care o face d-l Nicolae Iorga. Fără program bogat și fără să promită masei mari merele din grădina Hesperidelor cum a făcut partidul liberal, fără demagogia și fațarnicia partidului național-lăranist. Fără promisiuni decât numai această că ar voi să refacă biata țară, care n'a fost cu nimic vinovată ci a ajuns la halul acesta mulțumită traficului rușinos al partidelor politice. Fără acuzații grave cum au făcut o până acum celelalte partide, face propaganda civilizată.

În fața acestui imperativ categoric va trebui și parti-

continuare în pag. 11-a

## DESPRE PĂCATELE NOASTRE

Domnule Redactor,

Vă rog să mă considerați desabonat dela ziarul Avântul.

Mi-a plăcut acest ziar atât timp cât a fost în adevăr un organ de propagandă a culturii și a bunelor și curate-

lor sentimente naționale. Astăzi, când s'a îndepărtat dela acest

sănătos făgaș, nu pot să mă mai consider abonat.

Cu stimă, Lt.-Colonel C. IONESCU

Mărturisim dela început, sincer, că hotărîrea d-lui Colonel Ionescu ne costă, din punct de vedere moral. Ne costă pentru că pe d-nea ne obișnuisem să-l considerăm drept un prieten bun și inimos, drept un frate al nostru mai mare, drept un părinte chiar, dela care noi așteptam un sfat, o îmbărbătare, ori măcar o privire prietenoasă, oricâteori ne întâlneam.

Așa a fost d-l Colonel Ionescu de aproape patru ani, pentru noi. Acuma că d-nea se desparte de noi, suntem amărîți. Suntem amărîți, pentru că ne vedem acuzați de niște greșeli pe cari nu le-am săvârșit.

„Mi-a plăcut acest ziar atîta timp cât a fost în adevăr un organ de propagandă a culturii

și a bunelor și curateilor sentimente naționale.”

Indiscutabil, ziarul acesta a fost mereu, ceea ce recunoaște și d-l Colonel Ionescu: un ziar de propagandă desinteresată a culturii, un ziar de susținere a intereselor locale, un ziar românesc un ziar fierbând de dreptate și adevăr și irumpând de curate sentimente naționale.

„Astăzi, când s'a îndepărtat dela acest sănătos făgaș nu pot să mă mai consider abonat.”

Mărturisim, iarăși, sincer, că nu pricepem acest reproș. Cum ne-am îndepărtat, noi dela felul nostru de propagandă culturală, nu pricepem. Avem doar în comitetul de redacție pe profesorii Andrei, Grigorevici, Pascu și Rotundu și pe preoții Gavrilăscu și Verșescu — toți oameni de netăgăduită cultură. Și, iarăși, nu pricepem cum ne-am îndepărtat de curatele sentimente naționale.

Scrisoarea d-lui Colonel Ionescu, nu este însă complet lămuritoare. Ea vrea să ne reproșeze ceea ce d-l Colonel mi-a reproșat verbal. Anume că noi nu am fost destul de entuziaști cu oca-

zia venirii la putere a noului guvern; și, încă, vrea să ne reproșeze, pentru spiritul nostru polemic. Aici sunt păcatele noastre.

Să ne explicăm. Am fost entuziaști de venirea acestui guvern, până în momentul cînd am văzut că se adoptă vechile sisteme politice: cărdășia cu partidele, și precopsirea transfugilor. Din acest moment ne-a părăsit entuziasmul, pentru că noi l-am fi vrut, pe acest guvern, ceva pe deasupra metodelor și partidelor vechi, de care țara s'a săturat până în gât.

Cît privește despre sprijinul nostru polemic, acesta a fost adoptat încă dela început. Am apărut, chiar, cu acest scop, pentru a pune la locul ei pe o parte din generația noastră, care o lăsa ascăzută, și pentru a redace la goliiciunea lor și la sărăcia de duh și suflet, pe toți filizonii, ratații și cedeșii societății, ce sfidează obraznic opinia și morala publică.

Acesta ne-a fost și ne va fi drumul, chiar de va fi să rămânem singuri, pe pozițiile de luptă.

Constantin Turcu

## ORTOGRAFIE COMUNALĂ

Cred că ați trecut și d-voastră, măcar odată în zi pe ulițele urbei noastre frumoase Străzi, ai mult sau mai puțin chișeș, mai ales prin ceea ce le-a pus la îndemînă natura decu prin ceea ce le-a dăruit preocupările edilitare. Înțelegem că ar fi și greu să se întrefină, așa cum se cuvine, starea bună a străzilor și trotuarelor unui oraș care, — fără a fi fost construit după reguli moderne, — are o lungime apreciabilă de străzi, cari ar apăsa greu în bugetul comunei și mai ales în socotelele contribuabililor comunali. Iar dacă vedem lucrindu-se ici colo atît cît se lucrează, este cu atît mai laudabil. Străzi bune, alinate, îngrijite zilnic, dau orașului o înfățișare demnă de rolul pe care-l are; dar mai presus de toate crează pentru locuitorii și pentru călătorii din oraș anumite avantaje: igienice și de circulație. — în primul rînd.

Se pare că la acest lucru s'a gândit primăria orașului cînd

a început o serie de alinieri de ulițe, creînd orașului acestuia, care ar putea avea pretenții de stațiune climaterică, condițiuni cari să atragă pe străini de a-l cerceta.

Nu mai că un lucru ar fi trebuit încă. Noi aici în Piatra-ne cunoaștem așa cum ne cunoaștem, fiecare cu păcatele și cu bunurile lui. Deci nu ne vom huli nimeni pentru lucruri cari la prima vedere ar părea nimicuri. Dar mai vin și alții, cari odată cu amintirea privilegiilor frumoase din Piatra-N., ar putea duce și la fama mai puțin plăcută a... agoramaii — dacă vreți — edilitare, ori comunale. Un exemplu: La întretîinerea capătului Bul. Costinescu cu str. Alex. cel Bun, comuna a permis să se fixeze pe un stîlp de electricitate, o placardă rotundă de tablă, vopsită roșu și cu inscripția: „Tine-ți dreapta”. Tine-ți dreapta! Cum? Adică „să-ți ții mina dreapta”? Și de ce să nu ți ții mina...slingă? După cite se

pare acest semnal roșu, s'ar asemana mai curînd cu un „Feriți-vă de pungăși”! care se pune mai de mult prin gări și vagoane, prin locuri de îmbulzeală și cari se mai văd și azi, uitate pe acolo.

Găsește primăria că se mai poate îngădui acest semnal în mijlocul tîrgului chiar și tocmai pe drumul care aduce pe vizitatori dela gară? Vrea să-i vire în speriați și să facă întoarsă calea depe mealeagurile acestea?

Ori poate este o simplă dar neexplicabilă toleranță a unei monstruoase greșeli de ortografie? Poate vrea să scrie acolo „Tine-ți dreapta”, adică indică mersul pe dreapta străzii? Ar trebui scoasă atunci inscripția de unde a fost cocoțată și să dea ordin d. primar a fi îndreptată așa cum se cuvine ca să nu mai dea naștere la echivocuri și la comentarii ca acele pe care le-am auzit și le-am raportat mai sus.

A. A. ROTUNDU

## Pățania lui Conu Alecu

de ION VRION

Cînd l'a văzut în stradă, domnul Viferanu, rasufla ușurat. — „Pînă la dracul femece, domnule! Cum, domnule, n'atîmă, am putut trăi cu ea, șase luni? Bine căm scăpat, line căm scăpat, uff!”

Domnul Viferanu, — conu Alecu, cum îi spunea colegii dela Firnănciara, să tot fi avut 43--50 de ani. Fusese însurat, dar nevastă-sa, duduia Marieta, după patru ani de căminie amară, fugise c'un oțet și nu se mai întorse. Conu Alecu, pe-șamoni era încă tânăr, — la început, câteva luni, era cam d's derul, dar a sfîrșit mîngîindu-se la urmă. De, nici nu p'ea era pentru el, — ea cu penson, — opt clase la Humeș, — pe cînd el, un biet slubas, copist la financiară, cu coar-

te roșe de biuro și cu ghețele plesnite. De 2 ani de cînd a fost avansat șef de biuro, Conu Alecu par'că a înflorit. Nu mai umbla neras cu săptămînile ca mai înainte, se îmbracă la „Cavalerul Sic”, ba chiar acum șase luni, colegele de Firnănciara, erau gata, gata să-l feliciteze că se însoară. Ce-i drept, a cam avut, domnealui, gîndul asta pînă mai zilele trecute, dar acum nici pomeneală nu mai este. — Și acum cînd se plimbă agitat pe bulevard, par'că nu-i vine a crede, cum de a putut fi vorba de așa ceva.

Pe coana Lenuța, — văduvă de război, — o cunoștea el încă de pe cînd era cavaler; — i-a făcut și curte pe atunci, dar căpitanul Barzău, dela Manuțanță, a avut ai multă trecere, așa că dînsa fără se pînă seamă de privirile galbene ale lui Conu Alecu și de pa-

le dădea în fiecare Duminică cînd venea, domnealui în vizită se măritase cu căpitanul.

Soarta, însă, își are capriciile ei! Coana Lenuța rămase, după rășboi văduvă, căci căpitanul Barzău muri de exantematic, într'un spital din Huși, iar el rămase văduv căci Marieta, fosta lui soție, fugise c'un oțet.

Cum s'a făcut de s'au întîlnit, nici el nu știe, — atîta doar își mai amintește că coana Lenuța, l'a rugat într-o zi cînd venea dela biuro, să-i procure și ei, mai eflin, dela depozit, vre'un kgr. două de zahăr. — Conu Alecu s'a dus singur într-o seară să-l ducă, — și coana Lenuța l'a pofit în cerdac la o cafeluță. Au vorbit de una, de alta, — de răposatul, de duduia Marieta și nici n'au simțit cum le-a trecut seara. De atunci, conu Alecu, prinsese obiceiul să vie mereu seara la o cafeluță la Năme Barzău. Într-o seară, coana Lenuța, descoperind la sacoul lui conu Alecu un nasture

## Conferința D-lui

### Nichifor Crainic

de A. N. D.

Duminecă 17 Mai, a vorbit la Casele Naționale distinsul conferențiar și scriitor, d-l Nichifor Crainic, despre „cugetarea estetică a d-lui N. Iorga. „Din frumoasa și instructivă sa conferință, spicuim pentru cetătorii noștri câteva idei.

Opera profesorului Iorga, spune d-l Crainic, e vastă, se poate spune unică în lumea întreagă. Istoria, teatrul, ziariștica, nimic n'a scăpat acestui titan al culturii românești. Partea cea mai importantă din opera sa e însă concepția despre lume și viață în genere și despre artă în special, care e și subiectul conferinței de față.

D-l Iorga, nu este un filosof în sensul clasic al cuvîntului, cugetător în genul lui Platon, Aristotel și Plotin. El e un dușman al filosofiei abstracte izolate de viață. Concepând cugetarea intuitiv, legată strîns de viața ce curge veșnic, el se apropie mai mult de filosoful francez Henri Bergson.

D-l Crainic, alege ca punct central al întregii filosofii iorghiste — filosofie reformulată în canoane fixe — cartea „Cugetările unui om ca oricare altul”.

Concepția d-lui Iorga asupra artei se poate împărți în două părți: 1) Artă în genere și 2) Artă Națională.

Vorbind despre arta în genere, două sunt conceptele ce trebuiesc clarificate: origina inspirației poetice și funcția socială a artei. Definiția d-lui Iorga — acest dușman al definițiilor, — lapidară: inspirația e inexplicabilul. Dar ce este artistul? E un creator de frumos. Creatorul naturii și al frumosului etern fiind Dumnezeu, artistul apare astfel ca un colaborator și un continuator a operii divine. Dumnezeu reflectându-se în natură se descoperă astfel în sufletul artistului prin inspirație. Iată de ce artistul nu trebuie să fie un izolat de natură. Artistul e firesc să aibă ca țel ridicarea omului deasupra lui însuși și trebuința de a-l face mai bun decât este.

„Caută, spune d-l Iorga, să

continuare în pag. 11-a

lipsă, — nu-l slăbi un minut, până ce nu i-l dădu să-i coase dumneai, altul la loc. Și iaca așa, azi un nasture, mâine o cămașă căpîșă, — se făcu cum se făcu, că conu Alecu, începu să-i aducă aminte de dragostea lui din tinerețe și să se simțită tare bine, îngrijit și cocolit de mînea grăsuții și harnice ale coanei Lenuța.

Și într-o seară cînd l'a prins acolo ploaia, coana Lenuța, n'a vrut nici în ruptul capului să-l lese să plece acasă la domnealui, ci l'a pofit în odaia răposatului, i-a pus la căpîșă o cămașă de noapte, tot de-a răposatului și după ce l'a servit cu dulceață de trandafir, făcînd „expre” pentru conu Alecu, i-a urat noapte bună, și l'a lăsat singur. — Conu Alecu se simți tare bine în patul curat și larg al răposatului, în odaia cea în care plutea miros de sulfina și de coji de portocală, — așa că până s'adoarmă se și hotărîse la o vorbă mare, pe care

continuare în pag. 11-a



